

MAGIA FAZ KSIĘŻYCA

PIERWSZE PRÓBY ZAPANOWANIA NAD KALENDARZEM OPIERAŁY SIĘ NA OBSERWACJI NIEBA OD JEDNEJ DO DRUGIEJ PEŁNI. **WE WSPÓŁCZESNYCH ZEGARKACH WSKAZANIA FAZ KSIĘŻYCA PEŁNIĄ GŁÓWNIĘ FUNKCJĘ DEKORACYJNĄ I PREZENTUJĄ MOŻLIWOŚCI MIKROMECHANIKI**

Jaeger-LeCoultre stosuje wskazanie faz Księżyca również w zegarkach kieszonkowych

IWC Schaffhausen proponuje model z wiecznym kalendarzem i fazami Księżyca

Patek Philippe Ref. 5575 to model przygotowany na 175. urodziny genewskiej manufaktury

Obszerwacja ciał niebieskich, tajemnice kosmosu i zjawisk astronomicznych od zawsze fascynowały ludzkość. I choć dzisiaj polegamy na innym sposobie rachuby czasu, sztuka zegarmistrzowska przypomina o swoich korzeniach. Gdyby zapytać właścicieli czasomierzy, do czego wykorzystują wspomnianą komplikację, z pewnością trudno byłoby im znaleźć odpowiedź. Niemniej kupując zegarek, często jej poszukują. Być może chodzi o względy estetyczne, być może o odrobinę magii.

W czasach starożytnych w celu wyznaczenia pór roku ludzie korzystali z kalendarza lunarnego. Zakładał on podział na 12 miesięcy, z których każdy odpowiadał czasowi między jedną a drugą pełnią Księżyca (dokładnie 29 dni 12 godzin 44 minuty i 2,8 sekundy). Pro-

blemem stała się jednak różnica w stosunku do znanego dziś kalendarza słonecznego, czyli ok. 11,25 dnia na rok, a tym samym przesuwanie się pór roku. Kalendarzem lunarnym posługiwano się aż do czasów Juliusza Cezara, a sam Księżyc odgrywał niezwykle ważną rolę przy przewidywaniu morskich przyływów i odpływów.

Współcześnie funkcja ta straciła na użyteczności, choć na pewno nie na popularności. Pojawia się na cyferblatach zegarków mechanicznych w postaci okienka, przez które widać tarczę z namalowanym niebem i Księżycem, ten – w zależności od fazy – stopniowo zostaje odsłaniany lub zasłaniany. Od strony mechanizmu za wskazania jest odpo-

wiedzialny dysk składający się najczęściej z 59 zębów, przemieszczający się dzięki sprzężonym elementom o 1/59 na dobę. Okres między jedną a drugą pełnią – w standardowym zegarku ze wskazaniem faz Księżyca – wynosi 29,5 dnia. W rzeczywistości czas ten to 29,53 dnia. Aby wyrównać niedokładności, konieczne jest ręczne dokonywanie korekty średnio co 2 lata 7 miesięcy i około 20 dni.

Na rynku istnieją także dokładniejsze mechanizmy odpowiedzialne za tę komplikację. Koła z 59 zębami zastąpiono w nich elementami o 135 zębach. Dzięki temu dokładność cyklu została sprowadzona do 29 dni 12 godzin i 45 minut, a konieczność korekty ograniczona do 1 dnia raz na... 122 lata.

TOMASZ KIEŁTYKA, CHRONOS24.PL